

Handläggare
Anne-Lie Johansson
Telefon: 08-50821521**Till**
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2026-04-23

Sexualbrott och annan brottslighet inom hemtjänsten

Svar på skrivelse från (SD)

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Sverigedemokraterna.

Sammanfattning

I en skrivelse från Henrik Åkerlund (SD) lyfts uppgifter om sexualbrott och annan brottslighet inom hemtjänsten samt frågor om trygghet, kontroll och förebyggande arbete.

Förvaltningen ser allvarligt på de uppgifter som framkommer nationellt. Erfarenheter visar att det finns en risk för avvikelser och missförhållanden inom hemtjänsten, från brister i utförandet till mer allvarliga händelser. Detta understryker behovet av ett fortsatt systematiskt kvalitetsarbete för att säkerställa tryggheten för de äldre. Förvaltningen arbetar strukturerat med rekrytering, lämplighetsbedömning, introduktion och uppföljning av personal. Registerkontroller genomförs i enlighet med gällande lagstiftning, där utökade möjligheter att begära utdrag ur belastningsregistret och misstankeregistret inför anställning har införts.

Det finns etablerade rutiner för att förebygga, upptäcka och hantera missförhållanden samt för att möjliggöra för äldre och anhöriga att anmäla brister.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg.

Ärendet

I skrivelsen från Sverigedemokraterna lyfts frågor om sexualbrott och annan brottslighet inom hemtjänsten samt behov av ökad kontroll, trygghet och förebyggande arbete. Frågorna avser bland annat slutsatser av problematiken, säkerhet i verksamheten, personalens lämplighet, förebyggande arbete samt möjligheter att slå larm.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar bilden av att äldre personer i behov av omsorg utgör en särskilt sårbar grupp och att alla former av övergrepp och brott inom äldreomsorgen är oacceptabla. Hemtjänsten ska präglas av trygghet, kvalitet och respekt för den enskildes integritet.

De uppgifter som lyfts nationellt är allvarliga och understryker vikten av ett systematiskt kvalitets- och säkerhetsarbete. Samtidigt är det viktigt att skilja mellan nationella uppgifter och den lokala situationen.

Förvaltningen bedömer att befintliga rutiner och arbetssätt i huvudsak är väl fungerande, men att arbetet kontinuerligt behöver utvecklas, inte minst mot bakgrund av förändrad lagstiftning och ökade krav på kontroll och uppföljning.

Förvaltningens svar på frågorna

Slutsatser av den uppmärksammade problematiken

Vilka slutsatser har stadsdelsförvaltningen dragit av de uppgifter som framkommit om sexualbrott och egendomsbrott inom hemtjänsten, både nationellt och lokalt?

Förvaltningen ser mycket allvarligt på de uppgifter som framkommer nationellt om sexualbrott och egendomsbrott inom hemtjänsten. De visar på vikten av ett systematiskt arbete med rekrytering, lämplighetsbedömning, uppföljning samt en trygg och välfungerande rapporteringskultur. Äldre i behov av omsorg befinner sig ofta i en särskilt utsatt situation, vilket ställer höga krav på verksamheten. Erfarenheter visar att det finns en risk för avvikelser och missförhållanden inom hemtjänsten, från brister i utförandet till mer allvarliga händelser. Detta understryker behovet av ett fortsatt systematiskt kvalitetsarbete för att säkerställa tryggheten för de äldre.

Förvaltningen bedömer att det finns fungerande strukturer för att förebygga, upptäcka och hantera missförhållanden inom hemtjänsten. De uppgifter som framkommer nationellt understryker dock vikten av fortsatt utveckling, särskilt vad gäller registerkontroller, uppföljning och trygghetsskapande åtgärder.

Trygghet och säkerhet i hemtjänsten

Hur bedömer stadsdelsförvaltningen i dag säkerheten och tryggheten för äldre som tar emot hemtjänstinsatser i stadsdelen?

Förvaltningen bedömer att tryggheten inom hemtjänsten i stadsdelsområdet generellt är god. Verksamheten präglas av kontinuitet, kompetent personal och tydliga arbetssätt, vilket skapar förutsättningar för en trygg och säker omsorg. Detta bekräftas i

Socialstyrelsens brukarenkät, där 81 procent av de svarande uppger att de känner sig trygga med sin hemtjänst. Dessutom anger 84 procent att de är nöjda med sin hemtjänst, vilket ytterligare understryker att verksamheten håller en hög kvalitet.

Tryggheten följs upp löpande genom brukarundersökningar, synpunkter och klagomål samt inom den ordinarie verksamhetsuppföljningen. Området kräver samtidigt kontinuerlig uppföljning och utveckling för att säkerställa att verksamheten fortsatt håller en hög standard och möter de äldres behov av trygghet och kvalitet.

Kontroller och uppföljning av personal

Vilka rutiner finns för bakgrundskontroller, lämplighetsbedömning och kontinuerlig uppföljning av hemtjänstpersonal, inklusive tim- och visstidsanställda, och hur säkerställs att motsvarande krav och kontroller tillämpas även hos privata hemtjänstutförare som finansieras av kommunen?

Förvaltningen arbetar strukturerat med rekrytering och uppföljning av personal för att säkerställa lämplighet i arbetet med äldre. Vid nyanställning genomförs intervjuer, referenstagning och en samlad bedömning av personlig lämplighet.

Registerkontroller görs i samband med nyanställning i enlighet med gällande lagstiftning. De utökade möjligheterna innebär att arbetsgivare inom äldreomsorgen kan begära utdrag ur både belastningsregistret och misstankeregistret inför anställning, vilket stärker förutsättningarna att förebygga att olämpliga personer anställs. Någon löpande registerkontroll under pågående anställning sker inte, i enlighet med gällande regelverk.

Ny personal, inklusive tim- och visstidsanställda, får introduktion i verksamheten, arbetssätt samt gällande regelverk, såsom tystnadsplikt och skyldighet att rapportera missförhållanden enligt Lex Sarah.

Uppföljning av personal sker löpande genom arbetsledning i det dagliga arbetet, dialog i arbetsgrupper samt genom medarbetarsamtal och introduktionsuppföljning. Uppföljningen omfattar arbetssätt, bemötande samt efterlevnad av rutiner och regelverk. Synpunkter, avvikelser och rapporterade missförhållanden utgör en viktig del i denna uppföljning. Vid behov vidtas arbetsrättsliga åtgärder i enlighet med gällande regelverk.

För privata hemtjänstutförare säkerställs motsvarande krav genom avtal, uppföljning och tillsyn inom ramen för stadens uppföljningssystem. Äldreförvaltningen är avtalsansvariga för privata utförare.

Förebyggande arbete och ansvar

Hur arbetar stadsdelsförvaltningen, tillsammans med den politiska majoriteten, för att förebygga sexualbrott och andra allvarliga brott inom hemtjänsten?

Förvaltningen arbetar förebyggande genom att säkerställa ändamålsenliga rutiner för rekrytering, introduktion och kompetensutveckling samt genom ett systematiskt kvalitetsarbete.

Arbetet enligt Lex Sarah är centralt. All personal har en skyldighet att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden, och rapporteringen följs upp löpande i verksamheten.

Förvaltningen säkerställer att rutiner för att förebygga, upptäcka och hantera avvikelser är kända och efterlevs. Uppföljning av synpunkter och avvikelser utgör en viktig del i detta arbete.

Den politiska majoriteten fastställer mål och inriktning för verksamheten, medan förvaltningen ansvarar för att genomföra, följa upp och vidareutveckla arbetet.

Möjlighet att slå larm

Hur ges äldre och deras anhöriga möjlighet att på ett tryggt, tillgängligt och förtroendeskapande sätt anmäla misstänkta övergrepp, stölder eller andra missförhållanden inom hemtjänsten?

Äldre och deras anhöriga har flera möjligheter att anmäla misstänkta övergrepp, stölder eller andra missförhållanden, exempelvis genom kontakt med biståndshandläggare, enhetschef eller utförare samt via stadens synpunkts- och klagomålshantering.

Förvaltningen verkar för att kontaktvägarna ska vara kända, tillgängliga och trygga att använda. Information lämnas löpande till brukare och anhöriga för att skapa förtroende för att synpunkter tas om hand. Inkomna synpunkter och klagomål hanteras skyndsamt och följs upp inom det systematiska kvalitetsarbetet.

Förvaltningen uppmärksammar även frågor om våld i nära relation och verkar för att personal har kunskap om hur misstankar kan uppmärksammas och hanteras.

Inom hemtjänsten finns även rutiner för att uppmärksamma och stödja brukare vid misstanke om brott, inklusive att hjälpa till med kontakt med relevanta aktörer vid behov.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Sverigedemokraterna.

Lee Orberson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Eva Alamaa
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Skrivelse från (SD) - Sexualbrott och annan brottslighet inom
hemtjänsten

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2026-04-09
Eva Alamaa, avdelningschef	2026-04-09